

Jukka Perkon ruuhkavuodet

Teksti: Raila Kulokari

Muusikkojen liiton tunnustuspalkinnolla huomioitu saksofonisti Jukka Perko tunnetaan monipuolisesta ja genererajoja rikkovasta työskentelystään. Viimeisimpiä sulkia hatussa ovat Mikko Kuustosen kanssa yhteistyössä tehty Kahlil Gibranin *Profeetta*-teoksen inspiroima samanniminen levytys sekä Perko-Pyysalo-Viinikainen Trion *Maan korvessa* -levy, jonka virsisovitukset olivat Teostopalkintoehdokkaanakin.

Tapaan Jukka Perkon Pohjois-Helsingissä hänen rivitalokodissaan, jonka vanha autotalli toimii taiteilijan työhuoneena. Istumme moderneissa, käsinojattomissa keinutuoleissa, joissa isännän mukaan on hyvä harjoitella niiden selkäystävällisyyden ansiosta. Perko on ollut mukavasti esillä eri medioissa, joten hyppään päivänpolttavimpien kuulumisten yli toivoen pääseväni hieman pintaa syvemmälle. Tunnustuspalkinnon herättämistä mietteistä on mukava aloittaa.

Perkolle kollegoiden antama tunnustus on erityisasemassa, etenkin kun se tulee uran tässä vaiheessa, ruuhkavuosissa. Hän ei ole enää nuori nouseva tähti, muttei toisaalta siinäkään iässä, jossa saadaan palkintoja elämäntyöstä. Hän on huomannut, että valitettavan usein nelikymppiset soittajat unohtuvat jonkin. Nuorissa on tiettyä mediaseksikkyyttä, ja toisaalta pitkän uran ja kokemuksen tuoma merkitys taas on helpompi nähdä. Välissä tuntuu olevan parinkymmenen vuoden jakso, jona muusikkoa ei välttämättä huomioida juuri mitenkään. Kun palkinto osuu omalle kohdalle juuri tässä vaiheessa, tuntuu se erityisen sykähdyttävältä.

Perko näkee aaltoliikkeen luonnollisena osana muusikon urakehitystä. "Nuoruusajan vaikuttimet ovat niitä, että haluan olla maailman paras ja haluan soittaa kovempaa ja nopeammin kuin kukaan muu", hän nauraa. Jossain vaiheessa tällaiset vaikuttimet menettävät merkityksensä, mutta rohkeus todellisiin irtiottoihin menneestä

kuitenkin ehkä puuttuu. Se tulee vastaan ja kokemuksen kautta. Silloin joutuu tekemään myyräntöytä, sillä arvot ja vaikuttimet eivät uudistu kovin nopeasti. Ura ei ole pelkkää kasvua ja nousua.

Omallalla urallaan ja soitossaan Perko koki selkeän taantumisen 1990-luvun alkupuolella, jolloin hän halusi tehdä pesäeroa bebopiin, niin hyvä bebopsoittaja kuin olikin. Hän halusi etsiä jotain muuta, josta ei ehkä ollut oikein mielikuvaakaan ja johon hänellä ei välttämättä ollut vielä edellytyksiä.

Sitkeä pitkä linja

Jukka Perko on siis nelikymppisenäkin näkyvä hahmo suomalaisessa musiikkimaailmassa, ja hänet tunnetaan monista innovatiivisista projekteistaan. Hän on pysynyt ajankohtaisena oikeastaan koko yli 20-vuotisen uransa ajan. Selitys piilee kenties luonteenlaadussa. Hän määrittelee itsensä "pinnallisesti levottomaksi sieluksi, jonka taustalta löytyy kuitenkin sitkeä pitkä linja". Projektit ovat olleet tarkoituksella vaihtuvaisia, mutta loppupeleissä Perko tuntee tietävän aina tarkalleen, mitä tekee.

Kokeiluihin uskaltamisen on mahdollistanut myös se kannustus, jota hän on saanut osakseen niin yleisöltä kuin ammattimuusikko-yhteisöltäkään. "On tietysti monta syytä, minkä takia jaksaa, uskaltaa tai ehtii ideoida, mutta kyllä se usein vaatii tukea myös itsensä ulkopuolelta: perusluottamuksen siihen, että se mitä teen, on ihan okei. Ja että

epäonnistumiset eivät kaada maailmaa, vaan hyväksyntä kantaa eteenpäin."

Epäonnistumisiakin matkan varrelle on mahtunut, vaikka niiden merkityksen ja painoarvon useimmiten lopulta määrittelee itse. Perko muistelee hukanneensa joskus turhan ison palan seikkaillemalla liian klassisen musiikin puolella, ja löytäneensä itsensä keskeistä selviytymistaistelua aivan väärällä keikalla. "Sellaiset pohjakosketukset antavat tervettä rajallisuuden tunnetta."

Leimoja ja määritelmiä

Perko pelaa musiikin kentällä varsin monipuolisesti, ja hänen lajiaan on lopulta vaikea määritellä, vaikka se vahvoista bebop-juurista versookin. Nykyään jazz ei välttämättä edes ole luontevin – tai ainoa oikea – leima hänen työlleen. Tyylillisten synteisien tekeminen juontaa juurensa 90-luvun alkuun, jolloin hän halusi sanoutua irti koko termistä "jazz", vaikka se eittämättä oli hänen tekemistään vahvimmin määrittävä leima. Kapinoinnin ja uuden etsimisen ohella Perko halusi pois perinteisten jazziin liittyvien kriteerien vaikutuspiiristä: hän halusi alkaa itse määritellä niitä kriteereitä, joiden pohjalta hänen tekemistään arvioidaan.

Nyt Perko hyväksyy jazzin roolin muusikkoutensa synnyttäjänä, mutta se ei kuitenkaan merkitse sitä, että kaikki hänen tekemisensä olisi leimallisesti jazzia. "Teen jotakin minun tyylistäni musiikkia, jossa on voimakkaasti jazzvaikutteita, eikä niin, että teen jazzia, johon pyrin tuomaan oman näkemykseni." Hän ei koe lopulta liittyvänsä suoranaisesti jazzin traditioon, vaan pikemminkin yksinkertaisesti suomalaisen musiikkiperinteeseen.

Mikä sitten on suomalaista musiikkia, esittää Perko itselleen jatkokesymyksen. Jazz on yksi osa sitä, mutta musiikki ei sinänsä tunne kansallisuutta ja voi olla ymmärrettävissä eri puolilla maailmaa. Perkolle suomalainen musiikki on paljolti sitä, mitä hän on lapsena kuullut tahtomattaan radiosta tai televisiosta ja mitä on laulettu ja soitettu kotona. Se musiikki oli ainakin heillä valtaosin kotimaista. "Tästä musiikista kasvaa mielikuva siitä, mistä olen kotoisin, mikä täällä päässäni on laitettu soimaan. Olen altistunut sille musiikille ja yhdistän sen kasvuympäristööni ja lapsuuteni maisemaan."

Jazzin määrittelemisen onkin jo hankalampaa, koska koko käsite on Perkon mukaan "jo levinnyt käsiin". Kiistelyä ja keskustelua jazzin olemuksesta tulee kuitenkin käydä, ja pohtia musiikin arvoja. Niin musiikin ammattilaisen kuin opiskelijankin tulee miettiä, mikä on tarkoituksellista ja mikä tahatonta ja

"Persoonallisuus syntyy omaksi itsekse tulemisen sivutuotteena." Jukka Perko Rämsöön Moottorimusiikin festivaalilla 2008.

mitä mistäkin on opittavaa. Nimilaput tuskin muuttavat musiikin arvoa mihinkään suuntaan, mutta on inhimillistä pyrkiä nimeämään musiikin lajeja ja sitä kautta jäsentämään epäselvää ja monitahoista maailmaa. Usein rajaaminen – "tämä on jazzia ja tämä ei ole" – on myös tärkeää. Nuorelle Perkolle ainoastaan **Charlie Parker** oli jotain, ja ehkä **Cannonball Adderley**. Edes **Miles Davis** ja **John Coltrane** eivät aluksi menneet jakeluun, eivätkä lattarikompit.

Omaperäisyyden ansat

Tarkasti rajatulta sektorilta lähteminen sopi Perkolle, eikä hän ole sulkenut sittemmin pois muitakaan ilmaisukeinoja. Mutta on paljon niitäkin, jotka pyrkivät alusta alkaen luomaan uutta ja omintakeista musiikkia jazzin kentälle, kuitenkin sen perinteitä karttaen. Tällöin päädytään helposti tilanteeseen, jossa ulosanti on niin omaperäistä, ettei se avaudu enää kuulijalle.

Varsinkin nuorelle musiikinopiskelijalle Perkon viesti on selvä. Hän vertaa prosessia lapsen puhumaan opetteluun. "Kyllä meidän on tyytyminen siihen, että pitää ensin oppia puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan. Siten päästään vuorovaikutukseen maailman kanssa, opitaan asioita ja voidaan tehdä sitten uusia yhdistelmiä ja luoda uutta. Latvasta lähteminen ei vain ole mahdollista. Toisaalta ei tule jäädä työkalujen hiomiseenkaan koko iäksi."

Perko aprikoi erikoisuudentavoittelun olevan eräänlainen nykyajan median

luoma harha, jonka mukaan miljoonaomaisuus ja julkisuus ovat kenen tahansa saavutettavissa hyvällä tuurilla. Toisaalta koventuneessa kilpailussa tuntuu, että jokaisen pitäisi olla – tai ainakin pyrkiä olemaan – persoonallinen ja luoda uusia tyylejä. "Kuitenkin persoonallisuus syntyy omaksi itsekse tulemisen sivutuotteena", Perko toteaa.

Niin tai näin, nuoren intoa ei kannata arkirealismilla kokonaan ampua alas, vaan pyrkiä kanavoimaan se järkevästi ja saada nuori ymmärtämään, että tavoitteen saavuttamiseksi on useimmiten kuljettava sitä samaa kiertotietä kuin kaikkien muidenkin.

"Olisi inhottavaa olla sellainen teflon-hahmo, joka ymmärtää kaikkia, mutta ei ole itse oikein mitään mieltä."

Eurooppalaisessa jazzissa on yleisemminkin havaittavissa vahva pyrkimys irtautua amerikkalaisen jazzin perinteestä ja luoda koko ajan uutta. Eräiden näkemysten mukaan perinteiden toisintaminen on kerta kaikkiaan jazzin idean vastaista. Perko pitää tätä hyvin "ranskalaisena" katsantokantana ja naurahtaa, etteivät ranskalaiset enää suostu tekemään yhtä hyviä Selmer-saksofonejakaan kuin 50-luvulla, koska heidän mielestään uudet ovat parempia. Tämä lausutaan kaikessa ystävytydessä, koska Perko on itse asiassa suuri Ranska-fani.

Arvokeskustelua

Perkon mielestä on tärkeää, että on sekä traditioiden ylläpitäjiä että myös täysin vapaan jazzin kannattajia. Näiden väliin jää joka tapauksessa vielä paljon kaikkea.

Amerikkalainen jazz on laaja käsite, johon sisältyy todella innovatiivista jazzia, mutta toisaalta myös lähes uskonnollisia piirteitä saavaa bebop-machoilua, jota Perko nimittää musiikilliseksi fundamentalismiksi. Perko itse rakastaa edelleen bebopia, muttei halua tehdä siitä isompaa totuutta toisille kuin jostain muusta. Silti jyrkät mielipiteetkin ovat tärkeitä: "Olisi inhottavaa olla sellainen teflon-hahmo, joka ymmärtää kaikkia, mutta ei ole itse oikein mitään mieltä."

Miten jazzin perinteestä irti pyrkivää ja vaikeasti avautuvaa jazzia sitten arvotetaan, ja onko sellainen edes tarpeen? Perko näkee inhimillisenä ja tärkeänäkin sen, että asioita halutaan panna arvojärjestykseen.

"Voidaan kauniisti ajatella, että kaikki musiikki on tärkeää, mutta kyllä vain jotkut saavat enemmän liksaa tai tukiaisia kuin jotkut toiset."

Vaikeaselkoista musiikkia arvioiessa syntyy helposti "keisarin uudet vaatteet"-tilanne, jossa ei tyhmäksi leimautumisen pelossa uskalleta sanoa oikein mitään. "Sama juttu traditionaalisen jazzin kanssa: kun siinä on jotkut traditionaaliset elementit, niin se on 'hyvä', eikä yhtään kuunnella sitä tarkemmin. Kyllä koko ajan pitää etsiä arvoja, pyytää perustelua, käydä sitä keskustelua. Ei siitä tietenkään valmista tule, mutta eteenpäin aina välillä päästään."

Raha maailmaa pyörittää

Nykyään menestys ja näennäinen arvostus on yhä enemmän markkinoinnista riippuvaista, ja kalliita pääsylippuja ollaan valmiita maksamaan konsertteihin, joiden sisältö ei ole taiteellisesti merkittävä. Taiteen ja viihteen vastakkainasetteluakin Perko on pohtinut.

"Viihteessä ei ole sinänsä mitään negatiivista, mutta siinä on sellainen ominaispiirre, että se on tehty jotakin tiettyä tarkoitusta varten. Se voi olla todella korkeatasoista juuri siihen tarkoitukseen, mutta jos se yritetään nähdä jostain muusta näkökulmasta kuin mistä sitä on tarkoitettu katsottavan, niin se ei olekaan enää mitään. Taide taas parhaimmillaan on sellaista, mitä voidaan katsoa monesta näkökulmasta ja nähdä aina eri valossa. Se on monitasoista, eikä se pyri määrittelemään etukäteen, miten sitä tulee katsoa ja kokea ja mitä

sieltä pitää löytää.”

Mutta viihteessä on taidetta ja taiteessa viihdettä, ja siksi kumpikin pyöri lopulta markkinatalouden vaikutuspiirissä. ”Tämä on totta erityisesti silloin, kun taiteen tai viihteen tekeminen on ammattimaista, eli elanto pitää sillä ansaita.” Siksikin asioista on tärkeää koko ajan keskustella ja uskaltaa olla eri mieltä.

Viime aikoina valtion tukien epätasainen jakautuminen musiikin lajien kesken on ollut tapetilla. Perko itse on ollut onnekas apuraharintamalla, toki kovan työntekonsa ansiosta. Hän toteaa, että saavutetut edut ovat herkkiä asioita, eikä niiden uudistaminen ole yksinkertaista. Järjestelmien tulee kuitenkin elää ajassa, ja ainakin koulutuspuolella tämä näkyy siinä, että rytmimusiikin osuus on kasvanut.

Perkon mukaan nopeat ja dramaattiset muutokset saattavat johtaa äärimmäisyyksiin, ja siksi valtiotason prosessien hitaus on eduksi: vääjäämättömään muutoksen totutaan, ja asiat tulevat kunnolla harkituiksi. Jukka muistaa – maanviljelijän poikana – vielä elävästi, miten Suomen EU:iin liittyminen muutti maanviljelijän asemaa. ”Ei kannattanutkaan enää tehdä sitä työtä, mitä oli aina tehnyt ja mihin oli satsannut. Ne muutokset olivat tosi rajuja hyvin monille.”

Perko toivottaa rytmimusiikin puolesta työtä tekeville pitkäjänteisyyttä ja sitkeyttä ja uskoo vakaasti siihen, että muutoksia tulee, joskin hitaasti.

Yhtenä uhkakuvana Perko näkee sen, että mahdolliset rytmimusiikkiin kohdistuvat uudet tukimuodot sidotaan välittömiin tuotto-odotuksiin. Tällöin hyötyisi vain rytmimusiikin kapea reuna-alue, joka taipuu helpommin ja nopeammin kaupallisesti hyödynnettäväksi. Hän muistuttaa, että menestys vaatii pitkäaikaista ja laaja-alaista panostusta. ”Täällä on aika monta kymmentä vuotta koulutettu klassisia muusikoita ennen kuin alkoi tulla maailmanmaineeseen yltäviä solisteja, kapellimestareita, orkestereita. Menestys on perustunut siihen, että on ollut pitkään olemassa älyttömän laaja materiaali, mistä on valikoitunut ihmisiä.”

Crossoveria ja muuta poikkitaidetta

Yksi Jukka Perkon tuoreimmista rajaitoja ylittävistä projekteista oli maaliskuussa Turun kaupunginorkesterin kanssa esitetty **Eddie Sauterin** teos *Focus* vuodelta 1961 – haastattelua tehtäessä vielä edessä. Osia teoksesta Perko on esittänyt aiemmin Ylioppilaskunnan Soittajien sekä Helsingin kaupunginorkesterin kanssa, mutta nyt se kuuluu kokonaisuudessaan.

MATTI KORHONEN

Vihteessä on taidetta ja taiteessa viihdettä. Perko puhalttaa Anjalankoskella 2007, mukana vas. Ville Huolman, Teppo Mäkynen ja Teemu Viinikainen.

Alkuperäislevytyksellä solistina toimi **Stan Getz**, joka on aina lukeutunut Perkon suosikkifonisteihin. *Focus* vaikutti häneen ensi kuulemalla pommin tavoin, ja erityisesti kiehtoi – sittemmin perättömäksi osoittautunut – huhu, että Getzillä ei olisi ollut lainkaan nuotteja, vaan hän olisi soittanut hatusta kaiken.

Sinänsä Perko pitää crossoveria jo loppuunkulutettuna sanana ja peräänkuuluttaa jäsennellympää työskentelyä, mutta lajissaan *Focus* oli hänen mielestään varsin onnistunut. 50-luvulla jousien ja jazzkompin yhdistäminen Charlie Parkerin jalanjäljissä oli yleistä, mutta Sauterin teos on selkeästi modernia musiikkia, jossa ei liikuta musikaalitunnelmissa kuin hetkittäin.

Eddie Sauter -nimen takaa löytyy Sauter-Finegan Orchestra, joka edusti samaa *third stream* -suuntausta kuin vaikkapa nimenä tunnetumpi **Stan Kenton**. Perko arvostaa Sauter-Fineganin tuotannon todella korkealle ja toteaa, että jo orkesterin 1940-luvun levytyksissä on kuultavissa samoja sävyjä kuin *Focus*-teoksessa. Muutenkin Yhdysvaltain länsirannikolla tehtiin tuolloin kiintoisia juttuja; jazzin ja klassisen musiikin rajoja koetteli myös **Dave Brubeck** oktettinsa kanssa vuonna 1946. Jazzin historiankirjoituksessa jotkut näistä tekijöistä, kuten juuri Sauter, ohitetaan valitettavan usein maininnalla.

Millaista sitten on improvisoida varsin täyteen kirjoitetun orkesterimateriaalin päälle? Perkon kokemus on, että jousille voi kirjoittaa aika tiheää ennen kuin se liiemmin nousee saksofonistin tielle. Kyse on balanssista ja soinnista. Koko

ajan ei myöskään tarvitse soittaa, välillä voi olla hiljaakin. Tilanne asettaa hyvän haasteen: ”Jos soitan tähän jotain, minun täytyy olla äärimmäisen selkeä ja minulla täytyy olla vahva melodia ja vahva idea. En voi vain tapailla joitain sointuvaihtoksia.”

Jazzmusiikissa ja pienyhtyeessä kommunikaatio soittajien kesken on olennaista, mutta isonkin orkesterin kanssa vuorovaikutus on mahdollista; vuorovaikutusimpulssit ovat vain hienosyisempiä. ”Kun on hyvä kapellimestari ja jos kapellimestarilla ja orkesterilla on hyvä suhde, niin kyllä se on yhtä herkkää kuin pienyhtyeelläkin. Se on

”Teen jotakin minun tyylistäni musiikkia, jossa on voimakkaasti jazz-vaikutteita.”

vain oma kielensä.”

Ison orkesterin eteen ei voi saapastella samoin odotuksin kuin pikkubändin. ”Pitää omaksua orkesterin logiikka ja orkesterimusiikin lainalaisuudet, koettaa ottaa niistä ilo irti ja mennä vastaan reilusti. Kyllä orkesterikin tulee vastaan jos menee itse ensin.”

Toinen kuluvan vuoden iso projekti on loppukesän Viaporin Jazziin valmistettava produktio, jossa yhdistetään **Akseli Gallen-Kallelan** kuvia videomuodossa jazzkvintetin musiikkiin. Toteutus hakee vielä lopullista muotoaan, mutta esityksessä tulee olemaan vuorovaiku-

”Koko ajan pitää etsiä arvoja, pyytää perusteluja, käydä keskustelua.”

tusta soittajien sekä videota ajavan VJ:n (video jockey) välillä. Maalaukset ja piirrookset ovat Gallen-Kallellan Afrikan kaudelta vuosilta 1909–1911, jolloin tämä vietti perheineen aikaa nykyisen Kenian ja Tansanian alueilla metsästel- len ja maalailleen.

”Se on ollut vähän erikoinen vaihe hänen tuotannossaan ja elämässään. Minua kosketti niiden taulujen hetken hurma. Se toi mieleen jazzmusiikin ja vapautumisen, jonka vieras kulttuuri ja vieras ympäristö on saanut aikaan. Hän selvästi maalasi vähän eri tyylillä ja käytti värejä eri tavalla kuin aiemmin eikä ainakaan murehtinut. Pystyin jollain tasolla samastumaan siihen: millainen kokemus minulle on ollut jazzmusiikki ja myös hyppääminen mustien miesten orkesteriin ja niiden vaikutteitten alle; miten kiehtovaa se on ollut. Tästä sitten sain idean, että näihin kuviin pitäisi säveltää musiikkia ja yhdistää niitä.”

Ydintekemistä vai ei?

Jukka Perko operoi varsin monimuotoisissa puitteissa. Monessa mukana oleminen on vaativaa, vaikka hän tarvitseekin erilaisia juttuja. On hienosyinen kysymys, milloin on liikaa: kahdeksan eri hommaa saattaa hoitua hienosti, mutta yhdeksäs sotkee koko paletin. On tärkeää jatkuvasti tunnustella, mikä on ydintekemistä ja mikä taas terveellistä vastapainoa sille.

Piristäviä sivuprojektejakin tarvitaan: ”Jos siivoaisi kaiken pois ja katsoisi vain, että tämä on minun ydintekemistäni, niin saattaa olla se fundamentalismi taas uhkakuvana.”

Tarkkana saa olla, koska kaikki työt ovat aikaavieviä projekteja. Joskus toivotaan sellaistaakin, mitä ei ole olemassakaan: crossoverista ja pakan sekoittamisesta on tullut oletusarvo, joten ei-sanakin pitää olla sanavarastos- sa. On mahdotonta etukäteen varmasti tunnistaa projekteista, mihin kannattaa lähteä ja mihin ei.

Luovan alan ammattilaisen pitää kuitenkin myös osata raivata tilaa luovuudelle, ja se tarkoittaa tyhjää tilaa. Kavereilta kuulumisia kysyessä on tavallista saada vastaukseksi, että on tässä kaikenlaista, kauhea kiire ja hirveästi töitä. ”Oletusarvo on nykyään se, että on hässäkkä päällä, se on ikään kuin normaalia. Se ei ole luovuuden

KIMMOTÄHTINEN

”Luovan alan ammattilaisen pitää osata raivata tilaa luovuudelle, ja se tarkoittaa tyhjää tilaa.”

kannalta ideaalitalanne, koska jos on koko ajan hässäkkä päällä, niin ei näe, mikä on tärkeätä ja mikä ei.”

Viaporin filosofia

Viapori Jazz -festivaali on mitä ilmeisimmin Perkolle tärkeä, sillä hän on toiminut sen taiteellisena johtajana vuodesta 2002. Festivaali tunnetaan erityislaatuisista, intiimeistä ja ehkä ainutkertaisistakin esityksistään. Perkolla on ohjelmiston suunnittelussa vapaat kädet, ja ideoita miehellä on ollutkin. Kaikkeen eivät omat rahkeet riitä, mutta onneksi kollegat ovat innostuneet ja lähteneet toteuttamaan hänen ideoitaan

Viaporiin. Joistain projekteista on tullut levytyksiä sekä ”oikeita” bändejä, jotka keikkailevat muuallakin.

Viaporin kohdalla on jälleen tullut tarpeelliseksi miettiä jazzin määritelmää – sitä, mikä Viapori Jazzissa on sitä jazzia. Perko on kiertänyt ongelman määrittelemällä Viapori Jazzin arvoiksi kotimaisuuden, pienimuotoisuuden ja akustisuuden, joista jonkin – mieluiten kaikkien – tulee toteutua joka konsertissa.

”Se on eräällä tavalla sydämen asia, miten se on jazzia sitten loppupeleissä.” Joka vuosi järjestettävän, uutta musiikkia tuottavan, yksinomaan kotimaisia muusikoita käyttävän festivaalin koko

ohjelmisto ei voi aina olla kovin tiukasti määriteltynä jazzia. Jazz-sanan Perko haluaa kuitenkin säilyttää festivaalin nimessä, vaikka sen muuttaminen saattaisi tuoda lisää vaihteluväliä musiikille. "Välillä jazz on vain pilke silmäkulmassa, ja välillä se taas on ihan traditionaalista jazzia mitä esitetään."

Festarin neljäs, epävirallisempi arvo on, että Perkon pitää olla itse innostunut projektista. "Jos en minä seiso sen takana, niin en voi sellaista laittaa ohjelmaan." Vuosien varrella ohjelmassa ei ole ollut yhtään projektia, joka olisi mukana vain siksi, että se on jotenkin "hip".

Lisäksi Viaporissa pyritään siihen, että soittajilla on hyvä olla. "Ei pystytä välttämättä maksamaan huippupalkkioita, mutta koetetaan sitten kohdella ihmisiä kunnioittaen, tehdä olosta mahdollisimman mukava ja tarjota hyvää ruokaa ja hyvää fiilistä." On myös väistämätöntä, että jotkut esiintyjänimet toistuvat, koska tietyt muusikot ovat niin laaja-alaisia ja avoimia, ja pitkäaikainen yhteistyö toimii. Toki mahdollisuuksien mukaan pyritään uudistamaan esiintyjäluetteloa. Festivaalin pyörittäminen ei pienessä maassa ole pelkkää lystiä, sillä aina ei löydy kavereille ja arvostamilleen kollegoille sopivaa spottia ohjelmasta.

"On ikävä sanoa omalle lapsellekin, että et saa nyt tänään jäätelöä", Perko nauraa. "Se on ihan sitä samaa hommaa, mutta aikuisten kesken. Ei se ole kivaa."

Perko on tyytyväinen Viapori Jazzin kehitykseen, koska ihmisille on ilmiselvästi syntynyt luottamus siihen, että Viaporin ohjelma on laadukasta ja sinne on mukava tulla. Hän haluaisi kuitenkin festivaalinsa saavuttavan sellaisen aseman, että sinne voidaan ottaa ihan tuntemattomiakin esiintyjä mutta että festivaalin maine takaa yleisön kiinnostuksen.

Tulevaisuus ja menneisyys

Kun kysyn, missä Jukka toivoo olevansa kymmenen vuoden kuluttua, hän hahmottelee vitsin vuoksi ECM-levytyksiä ja Japanin kiertuetta, mutta mitään 5- ja 10-vuotissuunnitelmia hän ei oikeasti tee. Tällä hetkellä tähtäin ulottuu korkeintaan vuoteen 2011. Joitakin Turun kulttuuripääkaupunkivuoteen liittyviä projekteja on vireillä, ja vuoden 2010 levytyksestä on kenties haaveita olemassa. Enimmäkseen nelikymppinen taiteilija toivoo pysyvänsä terveenä, jotta saisi jatkaa hommia. Loppu on aina jotenkin järjestynyt, luottamusta elämään on. Hän kokee saaneensa paljon, jopa enemmän kuin olisi osannut pyytää, eikä nytkään rohkene tavoitella kuuta taivaalta. Kaikesta päättäen hän

on tyytyväinen tilanteeseensa ja sinut itsensä kanssa.

Jos tulevaisuus on hämärän peitossa, niin menneisyydestä voisi muutaman anekdootin kaivaa. Perko kasvoi musikaalisessa suvussa, jossa virrenveisuus oli olennaista, mikä varmasti myötävaikuttanut tiettyihin aikuisiän ratkaisuihin, mutta rock- ja punk-vaiheenkin Jukka kävi läpi. Suomalaista musiikkia, kuten **Pekka Pohjolaa**, kuunneltiin niin ikään. Saksofonin Jukka löysi 70-luvun lopulla ska-bändi Bad Mannersin kautta, ja sittemmin hän etsi fonia, oli musiikki mitä tahansa Huittisten torvisoittokunnan ja **Bruce Springsteenin** väliltä. Fonirahat hän tienasi broilerikasvattamalla ja osti ensimmäisen torvensa neljäntoista vanhana. Harjoittelu käynnistyi heti tosissaan, ja jazz tuli ensimmäisessä mutkassa vastaan. Jukalle kolahti se tapa, jolla jazzmuusikot soittivat saksofonia. "Ihmettelin, mikseivät kaikki soita niin kuin **Paul Desmond**, **Charlie Parker** tai **Cannonball Adderley**."

Alkuun Jukka kävi Huittisissa klarinetinsoiton opettajan tunneilla, mutta melko pian etydién sahaaminen jäi. Jukka jatkoi omiin nimiinsä, kuunteli levyjä ja koetti painaa perässä. Jossain vaiheessa hän alkoi haaveilla Sibelius-Akatemian jazz-osastolle pääsystä.

"Se oli kova juttu, tai olisi ollut kova juttu. Siinä tuli sitten se **Dizzy Gillespien** bändi väliin; en päässyt suoraan jazz-linjalle", Jukka hekottaa. Kansainvälisen uran alkutahdit soitettiin vuonna 1985, kun 17-vuotias Perko havaitsi **Jon Faddisin** bändin soittavan Pori Jazzin jameissa tuttuja Parkerin biisejä ja puhui itsensä lavalle mukaan. Faddisin kautta sitten vuonna 1987 tuli kutsu lähteä Dizzyn bändin kanssa kiertueelle.

Teinipojalle moinen oli varmasti aikamoinen kokemus, mutta Jukalla pysyi pää läjässä. "Tuntuu, että olin jotenkin omilla maailmoillani niin paljon, että en edes tajunnut, että olen jossain huippubändissä." Jukka eli biisin kerrallaan, laput silmillä, treenasi eikä varsinaisesti osannut nauttia tilanteesta yhtään. "Se oli vähän sellaista suoriutumista ja selviytymistä, mutta samalla sitä tiedostamattomasti kyllä imi vaikutteita. Myöhemmin vasta tajusi, mitä kaikkea siellä oli oppinut."

Tuolloin Perkolle tarjottiin myös opiskelupaikkaa Yhdysvalloista, mutta ei tuntunut hyvältä ajatukselta jäädä. "Olin niin pystymetsästä liikenteessä. Minulla oli hyvät soittovalmiudet, mutta sosiaaliset valmiudet olivat aika heikot. En olisi voinut kuvitellakaan, että olisin ruvennut asuntoa hommaamaan jostain Nykistä ja alkanut asioida jossain toimistoissa", Jukka puuskahtaa 20 vuotta myöhemmin.

Jenkeistä Perko palasi kotiin ja

"Ihmettelin, mikseivät kaikki soita niin kuin Paul Desmond, Charlie Parker tai Cannonball Adderley."

Sibelius-Akatemiaan, vaikkei puitteilla hänelle niin merkitystä ollutkaan; soitto oli ainoa mikä kiinnosti. Ketään pitkäaikaista saksofoniopettajaa hänellä ei ollut, soittotunteja tuli otettua muutamia sieltä täältä. Eniten hän oppi Dizzyn bändissä ja sittemmin vuosina 1988–93 UMOssa, kollegoja kuuntelemalla. "**Lahden Pena** kun siinä vieressä istuu, niin kyllä oppii saksofonin äänenmuodostuksesta ja fraseerauksesta ja kaikesta sen olennaisen." Myös **Jukkis Uotilan** jazzworkshopit Sibiksessä antoivat paljon.

Viitisen vuotta UMO:n riveissä sekä otti että antoi. Takki oli harjoitusten jälkeen usein ihan tyhjä, eikä omia juttuja enää jaksanut treenata. Perko haaveili, että voisi heti aamusta aloittaa oman musiikkinsa työstämisen, sillä huomiokyky ja energia eivät riittäneet viranhoidon ja luovan työn yhdistämiseen pidemmän päälle. Muutenkin hän kokee olevansa enemmän kotonaan pikkubändissä kuin isossa työyhteisössä.

Opettavaista UMO-aika kuitenkin oli. Penan lisäksi myös **Eero Koivistoisen** ja **Pekka Sarmannon** tarinat vanhoista keikoista ja loputtomat levyjenkuuntelussessiot ovat jääneet lähtemättömästi Perkon mieleen. Muutenkin hän muistaa UMO:n porukan lämpimänä yhteisönä, jossa oli todella mukava tehdä töitä.

Harvalla on Suomessa mahdollisuus tehdä taidetta täyspäiväisesti. Moni muusikko hoitaa vaikkapa opetusvirkaa taiteen tekemisen ohessa, ja usein sen kustannuksella. Perko tietää olevansa etuoikeutetussa asemassa. "Ei tämä ole mitään ihan itsestäänselvyyttä. Kyllä kiitollinen jokaisesta päivästä täytyy olla."

Lopuksi haluan selvittää, mitä levyä Jukka Perko kuuntelisi loppuelämänsä antiolla saarella, jos vain yhden saisi mukaan. Ovelasti hän kuitenkin päätäisi polttaa oman kokoelma-cd:n, jolla olisi "jotain Parkeria, jotain Miles Davisin Kind Of Blue -levyiltä, jotain **James Tayloria** ja **Olavi Virtaa**, *Valse triste* sekä joku virsi."

Lisäksi mukaan mahtuisi pätkä **Pirkka-Pekka Peteliuksen** ja **Pedro Hietasen** Yömyöhä-radiohupailusta. "Ihan maailmanlopun kokoelma: hajuvesi ja lihapullat".